

1. Identifikace látky nebo přípravku a společnosti nebo podniku

Identifikace látky nebo přípravku:

Chemický název látky: xylen

Obchodní název látky nebo přípravku: xylen

Registrační číslo látky: -

Číslo CAS: 1330-20-7 Číslo ES (EINECS): 215-535-7

Další názvy látky: -

Použití látky nebo přípravku: směs rozpouštědel, ředidlo nátěrových hmot

Identifikace společnosti nebo podniku:

Obchodní firma a právní forma: Severochema, družstvo pro chemickou výrobu, Liberec

Sídlo: Vilová 333/2, 46171 Liberec, Česká republika IČO: 00029220

Telefon: 485341911 Fax: 485151291 e-mail: mockova@severochema.cz

Telefonní číslo pro naléhavé situace: Klinika nemocí z povolání. Toxikologické informační středisko (TIS)
Na Bojišti 1, 12802 Praha 2, tel. nepřetržitě 224919293 či 224915402

2. Identifikace nebezpečnosti

Výrobek je klasifikován jako nebezpečný dle směrnic 67/548/EHS či/a 1999/45/ES.

Klasifikace látky/přípravku:

Klasifikace: hořlavý, zdraví škodlivý, dráždivý

- R-věty: R10 Hořlavý
R20/21 Zdraví škodlivý při vdechování a při styku s kůží
R38 Dráždí kůži

Nejzávažnější nepříznivé fyzikálně chemické účinky při používání látky/přípravku:

Přípravek je hořlavou kapalinou II. třídy nebezpečnosti. Hořlavý – páry mohou tvořit se vzduchem výbušnou směs.

Nejzávažnější nepříznivé účinky na lidské zdraví při používání látky/přípravku:

Páry působí narkoticky, v závislosti na koncentraci a době expozice a působí bolesti hlavy, žaludeční nevolnost, poškození vnitřních orgánů, dráždění očí a dýchacích cest. Místně odmašťuje a dráždí pokožku.

Nejzávažnější nepříznivé účinky na životní prostředí při používání látky/přípravku:

Není známo.

Symptomy vztahující se k použití a možnému nevhodnému použití látky/přípravku:

Nejsou známy při použití v souladu s návodem k použití.

Další údaje: -

3. Složení / informace o složkách

Nebezpečné složky: (znění R je uvedeno v kapitole 16):

chemický název	obsah (%)	registrační číslo	č.CAS	č.ES	výstražné symboly, R-věty
xylen (směs isomerů)	< 98		1330-20-7	215-535-7	Xn, R10-20/21-38
o-xylen	< 43		95-47-6	02-422-2	Xn, R10-20/21-38
m-xylen	< 65		108-38-3	203-576-3	Xn, R10-20/21-38
p-xylen	< 29		106-42-3	203-396-5	Xn, R10-20/21-38
ethylbenzen	< 25		100-41-4	202-849-4	F,Xn, R11-20
Kumen; isopropylbenzen	≤ 2		98-82-8	202-704-5	Xn,N, R10-37-51/53-65

4. Pokyny pro první pomoc

Všeobecné pokyny:

Okamžitá lékařská pomoc není nutná. Projeví-li se zdravotní potíže nebo v případě pochybností uvědomte lékaře a poskytněte mu informace z tohoto bezpečnostního listu. Při nebezpečí ztráty vědomí umístěte postiženého do stabilizované polohy a dbejte na průchodnost dýchacích cest.

Expozice vdechováním:

Přeneste postiženého na čerstvý vzduch. V případě, že postižený nedýchá, zaveďte umělé dýchání. Přivolejte lékaře.

Expozice stykem s kůží:

Kůži důkladně omyjte vodou a mýdlem, odstraňte potřísněný oděv. Po umytí ošetřete pokožku vhodným reparačním krémem, není-li patrné zřetelné podráždění kůže.

Expozice stykem s okem:

Oči okamžitě a důkladně vyplachujte velkým množstvím vlažné čisté vody nejméně 15 minut při přiměřeném násilím otevřených víčkách. Má-li postižený kontaktní čočky – je třeba je nejprve odstranit.

Expozice požitím:

Při požití vypláchněte ústa vodou a pokud postižený nedýchá, zaveďte umělé dýchání. Je-li postižený při vědomí, dejte mu pít vodu. Přivolejte lékaře.

Další údaje: -

5. Opatření pro hašení požáru

Vhodná hasiva: prášek, pěna, oxid uhličitý (sněhový)

Hasiva, která z bezpečnostních důvodů nelze použít: přímý vodní proud (voda je vhodná jen pro chlazení)

Zvláštní nebezpečí: páry tvoří se vzduchem výbušnou směs, při hoření se může uvolňovat oxid uhelnatý

Zvláštní ochranné prostředky pro hasiče: požární ochranný oblek (použití jen mimo nebezpečnou zónu), oblek proti sálavému teplu nebo tepelně ochranný oblek, v nebezpečné zóně izolační dýchací přístroj

Další údaje: -

6. Opatření v případě náhodného úniku

Preventivní opatření pro ochranu osob:

Pro únik ze zamořeného prostoru použijte masku s filtrem proti organickým plynům a parám. V uzavřených prostorách použijte izolační dýchací přístroj. Zákaz kouření. Odstraňte zdroje vznícení. Vykažte z místa všechny osoby, které se nepodílejí na záchranných pracích. Používejte ochranné pomůcky. Zdržujte se pokud možno na návětrné straně. Postupujte podle pokynů obsažených v bodech č. 7, 8 a 13.

Preventivní opatření pro ochranu životního prostředí:

Zabraňte průniku do kanalizace, vody a půdy. Při průniku do vody informujte uživatele a zastavte její používání. Při rozsáhlejší kontaminaci zajistěte sanační práce ve spolupráci s příslušným OÚ, referátem životního prostředí či příslušným inspektorátem ČIŽP.

Čistící metody:

Podle situace látku bezpečně odčerpějte, zbytky adsorbujte do inertního adsorbentu a v uzavřených nádobách odvezte k likvidaci firmě oprávněné ve smyslu příslušného zákona.

Další údaje: -

7. Zacházení a skladování

Zacházení:

Pro přepravu, skladování a manipulaci platí ČSN 65 0201. Při manipulaci nejíst, nepít a nekouřit. Chraňte se proti zasažení očí a před nadýcháním. Odmaštěnou pokožku je vhodné ošetřit reparačním krémem. Při manipulaci je třeba dbát všech protipožárních opatření. Při práci používejte osobní ochranné pracovní pomůcky uvedené v bodu č. 8.

Skladování:

Pro skladování platí ČSN 65 0201. Uchovávejte mimo dosah zdrojů zapálení - zákaz kouření a používání otevřeného ohně a světla. Chraňte před statickou elektřinou. Používejte předepsaná zařízení. Skladujte v originálních obalech v poloze uzávěrem nahoru v suchých a krytých skladech při teplotách 0 až 30 °C, chráněných před povětrnostními vlivy a přímým slunečním zářením.

Specifická použití: -

8. Omezování expozice / osobní ochranné pomůcky

Limitní hodnoty expozice:

Látka :	číslo CAS	PEL (mg.m ⁻³)	NPK-P (mg.m ⁻³)	Fakt. přep. na ppm	Poznámka :
xylen	1330-20-7	200	400	0,230	D
ethylbenzén	100-41-4	200	500	0,230	D
kumen	98-82-8	100	250	0,203	D

Poznámka D : při expozici se významně uplatňuje pronikání látky kůží.

DNEL: bude doplněno v souvislosti s postupem plnění nařízení 1907/2006/ES

PNEC: bude doplněno v souvislosti s postupem plnění nařízení 1907/2006/ES

Sledovací postupy: metody uvedené v manuálu: NIOSH Manual of Analytical Methods (např. www.osha.gov), dále bude doplněno v souvislosti s postupem plnění nařízení 1907/2006/ES

Omezování expozice: větrání, místní odsávání, při překročení PEL (popř. NPK-P) použít prostředky k ochraně dýchacích cest

Omezování expozice pracovníků (osobní ochranné pomůcky)

- ochrana dýchacích cest:	při vyšších koncentracích (při překročení PEL) maska s filtrem proti organickým parám
- ochrana očí:	ochranné brýle
- ochrana rukou:	ochranné rukavice odolné chemickým vlivům
- ochrana kůže:	ochranný pracovní oděv

Omezování expozice životního prostředí: viz kap. 6., dále bude doplněno v souvislosti s postupem plnění nařízení 1907/2006/ES

Další údaje: -

9. Fyzikální a chemické vlastnosti

Obecné informace:

Skupenství (při 20 °C):	kapalina
Barva:	čirá, bezbarvá až mírně nažloutlá
Zápach (vůně):	charakteristický aromatický

Informace důležité z hlediska ochrany zdraví, bezpečnosti a životního prostředí:

Hodnota pH (při 20 °C):	neuvádí se
Bod (rozmezí bodu) tání (°C):	< - 25
Bod (rozmezí bodu) varu (°C):	cca 135 - 145
Bod vzplanutí (°C):	> 21
Bod hoření (°C):	nestanovena
Teplota vznícení (°C):	> 490
Samozápalnost (°C):	neuvádí se
Meze výbušnosti - horní mez (% obj.):	7,0 (odhad dle literární údajů surovin)
- dolní mez (% obj.):	0,8 (odhad dle literární údajů surovin)
Oxidační vlastnosti:	neuvádí se
Tenze par (při 20 °C):	není změřena
Relativní hustota (při 20 °C):	0,860 – 0,867 g.cm ⁻³
Rozpustnost (při 20 °C) - ve vodě:	nerozpustný
- v tucích:	neuvádí se
Rozdělovací koeficient n-oktanol/voda:	není změřen
Viskozita:	neuvádí se
Hustota par:	neuvádí se
Rychlost odpařování:	neuvádí se
Další informace:	
Obsah celkového organického uhlíku (v organickém rozpouštědle):	0,91 kg/kg
Třída nebezpečnosti:	II.
Teplotní třída:	T1
Skupina výbušnosti:	II.A

10. Stálost a reaktivita

Podmínky, za nichž je výrobek stabilní: za normálních podmínek, viz též kap. 7

Podmínky, kterým je třeba zabránit: vytvoření koncentrace v mezích výbušnosti, přítomnost zdrojů vznícení

Materiály, kterých je třeba se vyvarovat: silná oxidační činidla, silné kyseliny

Nebezpečné produkty rozkladu: za normálních podmínek žádné, při hoření může vznikat oxid uhelnatý a saze

Další údaje: -

11. Toxikologické informace

Toxikokinetika, metabolismus a distribuce: bude doplněno v souvislosti s postupem plnění nařízení 1907/2006/ES

Akutní toxicita látky:	- LD ₅₀ , orálně, krysa (mg.kg ⁻¹):	4300
	- LD ₅₀ , dermálně, potkan nebo králik (mg.kg ⁻¹):	netestováno
	- LC ₅₀ , inhalačně, potkan, pro plyny a páry (mg.l ⁻¹ /4 hod):	5000
	- LC ₅₀ , inhalačně, potkan, pro aerosoly nebo částice (ppm/4 hod):	netestováno

Dráždivost oční a kožní:

dráždí oči

Žiravost:

látka není žiravá

Toxicita po opakovaných dávkách: při chronické otravě dochází k bolestem hlavy, nevolnosti, poruchám koordinace apod.

Senzibilizace:

nepředpokládá se

Karcinogenita:

nebyla zjištěna

Mutagenita:

netestováno

Toxicita pro reprodukci:

netestováno

Zkušenosti u člověka:

páry působí na centrální nervový systém, akutní účinek se projevuje únavou, závratěmi, bušením srdce, v těžších případech ztrátou vědomí, chronická otrava se projevuje nervovými poruchami, poškozením orgánů krevetvorby, poruchami zažívacího ústrojí a podrážděním

Další údaje: -

12. Ekologické informace

Ekotoxicita: bude doplněno v souvislosti s postupem plnění nařízení 1907/2006/ES

Akutní toxicita látky pro vodní organismy

- LC ₅₀ , 96 hod., ryby (mg.l ⁻¹):	86 (jelec)
- EC ₅₀ , 48 hod., dafnie (mg.l ⁻¹):	165
- IC ₅₀ , 72 hod., řasy (mg.l ⁻¹):	160

Mobilita:

bude doplněno v souvislosti s postupem plnění nařízení 1907/2006/ES

Persistence a rozložitelnost:

snadno odbouratelný (na vzduchu se snadno fotochemicky oxiduje)

Bioakumulační potenciál:

není známo

Jiné nepříznivé účinky: -

Další údaje: -

13. Pokyny pro odstraňování

Způsoby zneškodňování látky/přípravku: spalování v zařízení ke zneškodnění nebezpečného odpadu povoleném ve smyslu příslušného zákona (spalovna nebezpečných odpadů)

Způsoby zneškodňování kontaminovaného obalu: obal se zbytky rozpouštědla odevzdejte do sběrný nebezpečných odpadů

Další údaje: Na základě platných předpisů je přípravek v případě, že se stane odpadem, klasifikován pod číslem katalogu odpadů 070704.

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech ve znění zákona 188/2004 Sb. a pozdějších a souvisejících předpisů.

14. Informace pro přepravu

Pozemní přeprava

ADR/RID: Číslo UN: 1307 Třída nebezpečnosti: 3 Identifikační číslo nebezpečnosti: 30
Obalová skupina: II Vzor nálepky, č.: 3 Poznámka: -

Další údaje: Výrobky se dopravují v běžných, krytých a čistých dopravních prostředcích v poloze nastojato tj. uzávěrem nahoru, chráněny před povětrnostními vlivy, přímým sluncem, nárazy a pády.

15. Informace o předpisech

Posouzení chemické bezpečnosti: bude doplněno v souvislosti s postupem plnění nařízení 1907/2006/ES

Značení výrobku:

- výstražné symboly:	Xn	Zdraví škodlivý
- R-věty:	R10	Hořlavý
	R20/21	Zdraví škodlivý při vdechování a při styku s kůží
	R38	Dráždí kůži
- S-věty:	S2	Uchovávejte mimo dosah dětí
	S25	Zamezte styku s očima
	S26	Při zasažení očí okamžitě důkladně vypláchněte vodou a vyhledejte lékařskou pomoc
	S29	Nevylévejte do kanalizace
	S 37/39	Používejte vhodné ochranné rukavice a ochranné brýle nebo obličejový štít
	S46	Při požití okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc a ukažte tento obal nebo označení
	S51	Používejte pouze v dobře větraných prostorách
- další značení:		hmataelná výstraha pro nevidomé
- obsahuje		xylen, označení ES 215-535-7

Specifická ustanovení, týkající se ochrany osob a životního prostředí: nejsou

Na látku/přípravek se mimo jiné vztahují následující české právní předpisy:

Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 186/2004 Sb., 125/2005 Sb. a 345/2005 Sb. a ve znění pozdějších a souvisejících předpisů.

Vyhláška č. 221/2004 Sb., kterou se stanoví seznamy nebezpečných chemických látek a chemických přípravků, jejichž uvádění na trh je zakázáno nebo jejich uvádění na trh, do oběhu nebo používání je omezeno ve znění vyhlášky č. 109/2005 v platném znění

Vyhláška č. 232/2004 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů týkající se klasifikace, balení a označování nebezpečných chemických látek a chemických přípravků

ve znění vyhlášky č. 369/2005 Sb. v platném znění

Vyhláška č. 234/2004 Sb., o možném použití alternativního nebo jiného odlišného názvu nebezpečné chemické látky v označení nebezpečného chemického přípravku a udělování výjimek na balení a označování nebezpečných chemických látek a chemických přípravků

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví ve znění zákona 274/2003 Sb. a pozdějších a souvisejících předpisů.

Zákon č. 301/2004 Sb., o drahách ve znění pozdějších a souvisejících předpisů.

Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě a vyhláška č. 64/1987 Sb., o evropské dohodě o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR) ve znění pozdějších a souvisejících předpisů a sdělení.

Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech ve znění zákona 94/2004 Sb. a pozdějších a souvisejících předpisů.

Zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce v platném znění a ve znění pozdějších a souvisejících předpisů.

Zákon č. 61/1997 Sb. o lihu ve znění pozdějších a souvisejících předpisů

Nařízení vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci ve znění nařízení vlády 532/2002 Sb. a pozdějších a souvisejících předpisů.

Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů a ... v platném znění.

Na látku/přípravek se mimo jiné vztahují následující předpisy EU:

Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1907/2006/ES v platném znění.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 273/2004/ES, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi, v platném znění.

Nařízení Rady č. 111/2005/ES, o prekursorech drog, v platném znění.

Směrnice Rady č. 76/769/EHS o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se omezení uvádění na trh a používání některých nebezpečných látek a přípravků v platném znění.

Směrnice EP a Rady 2006/12/ES o odpadech, v platném znění.

Směrnice Rady 1991/689/EHS o nebezpečných odpadech, v platném znění.

16. Další informace

Znění R vět uvedených v BL:

R10 Hořlavý

R11 Vysoce hořlavý

R20 Zdraví škodlivý při vdechování

R20/21 Zdraví škodlivý při vdechování a při styku s kůží

R37 Dráždí dýchací orgány

R38 Dráždí kůži

R51/53 Toxický pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobě nepříznivé účinky ve vodním prostředí

R65 Zdraví škodlivý: při požití může vyvolat poškození plic

Bezpečnostní list obsahuje údaje potřebné pro zajištění bezpečnosti a ochrany při práci a ochrany životního prostředí. Uvedené údaje odpovídají současnému stavu našich vědomostí a zkušeností a jsou v souladu s předpisy platnými ke dni poslední revize. Bude doplňován v souvislosti s postupem plnění nařízení 1907/2006/ES a údaji dodavatelů. Informace a doporučení byly sestaveny dle našich poznatků, dle poznatků našich dodavatelů, na základě testů provedených specializovanými institucemi a s využitím výsledků publikovaných v odborné literatuře. Přesto údaje nemusí být zcela vyčerpávající. Údaje zde obsažené nemohou být považovány za záruku vhodnosti a použitelnosti výrobku pro konkrétní aplikaci. Údaje nejsou jakostní specifikací výrobku.

Zdroje nejdůležitějších údajů použitých při sestavování bezpečnostního listu: databáze IUCLID, BL dodavatelů

Provedené změny v kapitole:	Obsah změn:
Celý BL	úprava dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006

Tento BL nahrazuje předešlé verze, které tímto pozbývají platnosti.